

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΗΡΑΤΟΣ και ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται	2
ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ	6
Δικαιούχοι	6
Προϋποθέσεις	6
Αναβολή πληρωμής	7
Το ύψος της σύνταξης	7
Αναλογιστική μείωση σύνταξης γήρατος	8
Πληρωμή εφάπαξ ποσού αντί σύνταξης	9
Περίοδος πληρωμής	10
Τρόπος πληρωμής	10
Διαβήματα αιτητή	10
Προθεσμία υποβολής της αίτησης	10
Διπλά δικαιώματα	11
Προσφυγές	11
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	12
Γενικά	12
Δικαιούχοι	12
Προϋποθέσεις διαμονής	12
Το ύψος της κοινωνικής σύνταξης	13
Έναρξη και τερματισμός πληρωμής	13
Τρόπος πληρωμής	14
Διαβήματα αιτητή	14
Προθεσμία υποβολής της αίτησης	14
Έκπτωση από το δικαίωμα λήψης κοινωνικής σύνταξης	15
Υποχρεώσεις δικαιούχων κοινωνικής σύνταξης	15
Αύξηση για εξαρτώμενο	15
Προσφυγές	16
Κοινωνική κάρτα	16

Επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται

Ασφαλιστές αποδοχές:

Το ποσό των αποδοχών του ασφαλισμένου αναφορικά με το οποίο είναι καταβλητέες οι εισφορές.

Ασφαλιστική μονάδα:

Το αποτέλεσμα που προκύπτει από την μετατροπή των πραγματικών και εξομοιούμενων ασφαλιστών αποδοχών σε ασφαλιστικές μονάδες.

Βασικές ασφαλιστές αποδοχές:

Το ποσό ασφαλιστών αποδοχών, το οποίο καθορίζεται κάθε έτος και αυξάνεται με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου των ασφαλιστών αποδοχών κατά το προηγούμενο έτος εισφορών σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο αυτού έτος εισφορών.

Βασική Ασφάλιση:

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστές αποδοχές κάθε χρόνου μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστών αποδοχών, δηλαδή μέχρι τη μια μονάδα.

Εβδομαδιαία αξία:

Η αποτίμηση της ασφαλιστικής μονάδας σε ασφαλιστές αποδοχές, με βάση το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστών αποδοχών.

Εξαρτώμενο ασφαλισμένο:

- Η σύζυγός του, με την οποία συζεί ή την οποία συντηρεί. Σε περίπτωση που η σύζυγος εργάζεται, εάν η παροχή αφορά σύνταξη γήρατος, ανικανότητας ή αναπηρίας με ουσιαστικό χρόνο από 1.1.2013, δεν δίνεται αύξηση εξαρτώμενης συζύγου.
- Παιδί ηλικίας κάτω των 15 ετών,
- Άγαμη κόρη ηλικίας μεταξύ 15 και 23 ετών, η οποία τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης,
- Άγαμος γιος ηλικίας μεταξύ 15 και 25 ετών, ο οποίος υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά ή τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης,
- Παιδί, ανεξάρτητα από ηλικία, το οποίο είναι μόνιμα ανίκανο για αυτοσυντήρηση,

- Ο ανίκανος για εργασία σύζυγος, ο οποίος συντηρείται από τη σύζυγό του,
- Ο γονέας του, ο οποίος είναι ανίκανος για εργασία και συντηρείται από τον/την ασφαλισμένο/η,
- Ο ανήλικος νεότερος αδελφός ή αδελφή του, αν συντηρείται από τον/την ασφαλισμένο/η.

Εξομοιούμενη ασφάλιση:

Ασφαλιστές αποδοχές για τις οποίες ο ασφαλισμένος δεν έχει υποχρέωση καταβολής εισφορών:

- για οποιαδήποτε περίοδο τακτικής φοίτησης σε εκπαιδευτικό ίδρυμα μετά το 16ο έτος της ηλικίας του,
- για περιόδους θητείας στην Εθνική Φρουρά,
- για περιόδους που λαμβάνει επίδομα ασθενείας, ανεργίας, μητρότητας, σωματικής βλάβης, ή σύνταξη ανικανότητας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- για την περίοδο που απουσιάζει από την εργασία του με γονική άδεια.

Κατά τον υπολογισμό του δικαιώματος και του ύψους της σύνταξης γήρατος και της σύνταξης χρείας για θάνατο ασφαλισμένου ο οποίος απεβίωσε κατά ή μετά από τη συντάξιμη ηλικία, λαμβάνεται υπόψη εξομοιούμενη ασφάλιση τακτικής εκπαίδευσης, μόνο για περίοδο έξι ετών, δηλαδή μέχρι έξι ασφαλιστικές μονάδες. Τονίζεται ότι, στις περιπτώσεις των υπόλοιπων παροχών λαμβάνεται υπόψη όλη η περίοδος εξομοιούμενης ασφάλισης τακτικής εκπαίδευσης χωρίς περιορισμούς. Ασφαλισμένη γυναίκα, δικαιούται για σκοπούς απόκτησης δικαιώματος σε σύνταξη ή αύξηση του ποσού της σύνταξής της, για κάθε παιδί που έχει γεννήσει ή έχει υιοθετήσει, εξομοιούμενη ασφάλιση για χρονική περίοδο μέχρι και 156 εβδομάδες μέσα στο διάστημα των 12 χρόνων από τη γέννηση του κάθε παιδιού της για κάλυψη τυχόν κενών στην ασφάλισή της.

Έτος εισφορών:

Για τους μισθωτούς, των οποίων οι αποδοχές καθορίζονται πάνω σε μηνιαία βάση, σημαίνει ημερολογιακό έτος και για τους υπόλοιπους ασφαλισμένους σημαίνει περίοδο πενήντα δύο (52) ή πενήντα τριών (53) εβδομάδων, που αρχίζει την πρώτη Δευτέρα κάθε έτους και λήγει την Κυριακή πριν από την πρώτη Δευτέρα του επόμενου έτους.

Ουσιώδης χρόνος:

Σε σχέση με οποιαδήποτε παροχή, σημαίνει την πρώτη ημέρα από την οποία ένα πρόσωπο θα δικαιούταν την παροχή, εάν υπέβαλλε αίτηση μέσα στην καθορισμένη για την παροχή αυτή προθεσμία.

Περίοδος αναφοράς:

Η περίοδος που αρχίζει στις 5.10.1964 ή εάν ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε την ηλικία των 16 ετών μετά τις 3.10.1965, είναι η περίοδος που αρχίζει την πρώτη ημέρα του έτους εισφορών μέσα στο οποίο ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε την ηλικία αυτή και λήγει την τελευταία εβδομάδα πριν από εκείνη η οποία περιλαμβάνει την ημερομηνία που αποκτά δικαίωμα σε σύνταξη (ουσιώδης χρόνος). Η πιο πάνω περίοδος αρχίζει στις 7 Ιανουαρίου 1957 ή την πρώτη ημέρα του έτους εισφορών μέσα στο οποίο ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε την ηλικία των 16 ετών οποιαδήποτε από τις δύο ημερομηνίες είναι μεταγενέστερη για ασφαλισμένους οι οποίοι για να αποκτήσουν δικαίωμα σε σύνταξη χρειάζεται να συνυπολογιστούν περίοδοι ασφάλισης που πραγματοποιήθηκαν πριν από τις 5.10.1964, εάν ο αιτητής μόνο με το συνυπολογισμό τους αποκτά δικαίωμα για την παροχή, ή ο συνυπολογισμός αυξάνει το ύψος της σύνταξης.

Περίοδος διακοπής της απασχόλησης:

Οποιοσδήποτε δύο ημέρες διακοπής της απασχόλησης, συναπτές ή μη, που εμπίπτουν σε μια περίοδο έξι συναπτών ημερών και οποιοσδήποτε τέτοιες περιόδους διακοπής της απασχόλησης μεταξύ των οποίων δεν παρεμβάλλεται χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δεκατριών εβδομάδων απασχόλησης.

Δηλαδή, όχι μόνο να περάσει ημερολογιακά χρονικό διάστημα τουλάχιστον 13 εβδομάδων αλλά να υπάρξει και απασχόληση για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 13 εβδομάδων.

Πραγματική ασφάλιση:

Περιλαμβάνει όλες τις ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες πληρώθηκαν εισφορές.

Πραγματική βασική ασφάλιση:

Αναφέρεται στις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου αναφορικά με τις οποίες έχουν καταβληθεί εισφορές μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Συμπληρωματική ασφάλιση:

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου πέρα από το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Σχετικό έτος εισφορών:

Σε σχέση με παροχή, σημαίνει το τελευταίο έτος εισφορών πριν από το έτος παροχών που περιλαμβάνει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να ικανοποιούνται οι σχετικές με την παροχή ασφαλιστικές προϋποθέσεις (δηλαδή για το πρώτο εξάμηνο του 2015 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2013 και για το δεύτερο εξάμηνο του 2015 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2014).

ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ

Δικαιούχοι

Σύνταξη γήρατος δικαιούνται όλοι οι ασφαλισμένοι του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ανεξάρτητα από κατηγορία ασφάλισης, δηλαδή μισθωτοί, αυτοτελώς εργαζόμενοι και προαιρετικά ασφαλισμένοι.

Προϋποθέσεις

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή σύνταξης γήρατος είναι ο ασφαλισμένος:

- να έχει συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία, δηλαδή το 65ο έτος της ηλικίας του.
- να έχει συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 10 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων και να έχουν παρέλθει 520 εβδομάδες από την εβδομάδα έναρξης της ασφάλισής του.

Επισημαίνεται ότι, η πραγματική βασική ασφάλιση αυξάνεται σταδιακά από 10 σε 15 τουλάχιστον χρόνια, αρχίζοντας από τον Απρίλιο του 2013 ως εξής:

- την πρώτη Δευτέρα του Απριλίου του 2013 ο ασφαλισμένος να έχει συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 11 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων,
- την πρώτη Δευτέρα του Ιανουαρίου του 2014 ο ασφαλισμένος να έχει συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 12 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων,
- την πρώτη Δευτέρα του Ιανουαρίου του 2015 ο ασφαλισμένος να έχει συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 13 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων,
- την πρώτη Δευτέρα του Ιανουαρίου του 2016 ο ασφαλισμένος να έχει συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 14 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων, και

- την πρώτη Δευτέρα του Ιανουαρίου του 2017 και μετά, ο ασφαλισμένος να έχει συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 15 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων.
- Να έχει σε πίστη του ολικό αριθμό ασφαλιστικών μονάδων **πραγματικής και εξομοιούμενης βασικής ασφάλισης** όχι κατώτερο του 30% των ετών που εμπίπτουν στη σχετική περίοδο αναφοράς.

Ασφαλισμένος ωστόσο, δικαιούται να πάρει σύνταξη γήρατος με τη συμπλήρωση της ηλικίας των 63 ετών εάν:

- ικανοποιεί τις πιο πάνω ασφαλιστικές προϋποθέσεις και ο αριθμός των ασφαλιστικών μονάδων της βασικής ασφάλισης (πραγματικής και εξομοιούμενης) δεν υπολείπεται του 70% του αριθμού των ετών που εμπίπτουν στη σχετική περίοδο αναφοράς, ή
- κατά τη συμπλήρωση της ηλικίας των 63 ετών δικαιούταν σύνταξη ανικανότητας, ή
- είναι ηλικίας μεταξύ 63 και 65 ετών και θα δικαιούταν σύνταξη ανικανότητας αν δεν είχε συμπληρώσει την ηλικία των 63 ετών.

Για τους μεταλλωρύχους η συντάξιμη ηλικία μπορεί να μειωθεί μέχρι και το 58ο έτος της ηλικίας τους, ανάλογα με τη διάρκεια εργασίας τους σε μεταλλεία.

Αναβολή πληρωμής

Ασφαλισμένος δικαιούται να ζητήσει αναβολή έναρξης της πληρωμής της σύνταξης του μέχρι και το 68ο έτος της ηλικίας του. Σε τέτοια περίπτωση το ύψος της σύνταξης αυξάνεται κατά 0,5% για κάθε ημερολογιακό μήνα αναβολής.

Το ύψος της σύνταξης

Η σύνταξη γήρατος περιλαμβάνει **βασική σύνταξη** και **συμπληρωματική σύνταξη**. Το εβδομαδιαίο ποσό της βασικής σύνταξης ισούται με το 60% της εβδομαδιαίας αξίας του ετήσιου μέσου όρου ασφαλιστικών μονάδων που έχει σε πίστη του ο ασφαλισμένος στη βασική του ασφάλιση κατά την περίοδο αναφοράς, αυξανόμενο σε 80%, σε 90% ή σε 100% όταν ο δικαιούχος έχει ένα, δύο ή τρεις εξαρτωμένους, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι, με ουσιαστικό χρόνο από την 1.1.2013, εάν η σύζυγος εργάζεται δεν καταβάλλεται αύξηση για τη σύζυγο.

Σε περίπτωση ασφαλισμένου προσώπου που δεν δικαιούται αύξηση σύνταξης γήρατος για τον ή την σύζυγο, ανάλογα με την περίπτωση, καταβάλλεται αύξηση 10% για κάθε εξαρτώμενο μέχρι δύο.

Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης ισούται με 1,5% της εβδομαδιαίας αξίας του ολικού αριθμού ασφαλιστικών μονάδων της συμπληρωματικής ασφάλισης του ασφαλισμένου.

Το σύνολο της σύνταξης δεν μπορεί να είναι λιγότερο από 85% της βασικής σύνταξης που θα πληρωνόταν σε δικαιούχο αν είχε πλήρη ασφάλιση στο βασικό μέρος του Σχεδίου. Για σκοπούς υπολογισμού του ύψους της σύνταξης, οι ασφαλιστές αποδοχές του ασφαλισμένου ανατιμολογούνται με βάση το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών που ισχύει την ημέρα της συνταξιοδότησής του.

Το μηνιαίο ύψος της σύνταξης βρίσκεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα.

Τον Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και 13η σύνταξη, ίση με το 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο.

Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο με βάση την αύξηση του γενικού επιπέδου των μισθών/ημερομισθίων και του τιμάρθιμου. Σημειώνεται ότι οι συντάξεις δεν θα αναπροσαρμόζονται για την περίοδο 2013-2016.

Συνταξιούχος ο οποίος εργάστηκε και είχε αποδοχές την περίοδο μεταξύ της συνταξιοδότησής του και του 65ου έτους της ηλικίας του, δικαιούται αύξηση στο εβδομαδιαίο ποσό της σύνταξής του ίση με 1/52 του 1,5% των αποδοχών αυτών.

Αναλογιστική μείωση σύνταξης γήρατος

Το ύψος της σύνταξης γήρατος, που καταβάλλεται σε πρόσωπο το οποίο αποκτά δικαίωμα σε σύνταξη γήρατος από την ηλικία των 63 ετών, μειώνεται εφ' όρου ζωής νοουμένου ότι αυτό υποβάλλει αίτηση στον καθορισμένο από τον Διευθυντή τύπο για έναρξη της καταβολής της σύνταξής του πριν από τη συμπλήρωση της συντάξιμης ηλικίας, όταν ο ουσιαστικός χρόνος του εμπίπτει στην περίοδο από την:

α. 1η Ιανουαρίου 2013 μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2013, κατά 0,5% για κάθε συμπληρωμένο μήνα ή μέρος αυτού, που περιλαμβάνεται στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης της πληρωμής της παροχής μέχρι και την ημερομηνία συμπλήρωσης της ηλικίας των 63 ετών και 6 μηνών (δηλ. 3% μείωση εάν αρχίσει η καταβολή της σύνταξης στην ηλικία των 63 ετών),

β. 1η Ιανουαρίου 2014 μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2014, κατά 0,5% για κάθε συμπληρωμένο μήνα ή μέρος αυτού, που περιλαμβάνεται στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης της πληρωμής της παροχής μέχρι και την ημερομηνία συμπλήρωσης της ηλικίας των 64 ετών (δηλ. 6% μείωση εάν αρχίσει η καταβολή της σύνταξης στην ηλικία των 63 ετών),

γ. 1η Ιανουαρίου 2015 μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2015, κατά 0,5% για κάθε συμπληρωμένο μήνα ή μέρος αυτού, που περιλαμβάνεται στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης της πληρωμής της παροχής μέχρι και την ημερομηνία συμπλήρωσης της ηλικίας των 64 ετών και 6 μηνών (δηλ. 9% μείωση εάν αρχίσει η καταβολή της σύνταξης στην ηλικία των 63 ετών), και

δ. 1η Ιανουαρίου 2016 και μετά, κατά 0,5% για κάθε συμπληρωμένο μήνα ή μέρος αυτού, που περιλαμβάνεται στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης της παροχής μέχρι και την ημερομηνία συμπλήρωσης της ηλικίας των 65 ετών (δηλ. 12% μείωση εάν αρχίσει η καταβολή της σύνταξης στην ηλικία των 63 ετών).

Διευκρινίζεται ότι, η αναλογιστική μείωση θα ισχύει τόσο στην περίπτωση ασφαλισμένου προσώπου που δικαιούται την κατώτατη σύνταξη γήρατος όσο και στην περίπτωση συνταξιούχου χρεΐας του οποίου ο αποβιώσας σύζυγος ή αποβιώσασα σύζυγος, ανάλογα με την περίπτωση, ήταν συνταξιούχος γήρατος. Επιπλέον, η αναλογιστική μείωση θα ισχύσει και στο επίδομα ορφανίας που προκύπτει σε περίπτωση θανάτου γονέα που ήταν συνταξιούχος γήρατος.

Πληρωμή εφάπαξ ποσού αντί σύνταξης

Όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώσει την ηλικία των 68 ετών και δεν πληροί τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις για σύνταξη γήρατος, δικαιούται εφάπαξ ποσό γήρατος αντί σύνταξης εάν έχει συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 6 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων και έχουν παρέλθει 312 εβδομάδες από την εβδομάδα έναρξης της ασφάλισής του.

Το εφάπαξ ποσό δεν καταβάλλεται στο πρόσωπο αυτό αν έχει δικαίωμα σε κοινωνική σύνταξη.

Περίοδος πληρωμής

Η πληρωμή της σύνταξης γήρατος αρχίζει από την ημέρα που ασφαλισμένος αποκτά δικαίωμα σε σύνταξη και συνεχίζεται εφ' όρου ζωής.

Τρόπος πληρωμής

Η σύνταξη γήρατος καταβάλλεται αναδρομικά στο τέλος κάθε μήνα μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

Διαβήματα αιτητή

Για να δικαιούται σύνταξη γήρατος, ο ασφαλισμένος πρέπει **να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο** που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη ή μέσω του διαδικτύου. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα **πρωτότυπα** πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης και αφού συμπληρωθεί να παραδίδεται σε σε οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί **εντός τριών μηνών** από την ημέρα που απαιτείται η χορήγηση της σύνταξης. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, αν ο αιτητής αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, η σύνταξη μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι δώδεκα μήνες.

Για την πληρωμή του εφάπαξ ποσού, σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται σύνταξη γήρατος, η αίτηση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο εντός τριών μηνών. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, η πληρωμή του εφάπαξ ποσού μειώνεται κατά 1/12 για κάθε μήνα καθυστέρησης.

Διπλά δικαιώματα

Σε περίπτωση που ασφαλισμένος δικαιούται ταυτόχρονα σύνταξη γήρατος και άλλη περιοδική παροχή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνει μόνο την πιο ψηλή παροχή.

Σε περίπτωση που ασφαλισμένη δικαιούται ταυτόχρονα σύνταξη γήρατος και σύνταξη χηρείας, ή επίδομα αγνοουμένου, ή παροχή λόγω θανάτου, οι δύο παροχές πληρώνονται ταυτόχρονα, με ορισμένους όμως περιορισμούς σ' ότι αφορά το ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης. Η αύξηση για εξαρτώμενα πληρώνεται στην παροχή στην οποία η αύξηση είναι μεγαλύτερη.

Προσφυγές

Αν ο αιτητής δεν είναι ικανοποιημένος από την απόφαση του Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτησή του, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση αυτή με προσφυγή του **στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός 15 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.**

Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει **στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.**

Ο αιτητής μπορεί, επίσης, να προσφύγει απευθείας στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς να προσφύγει στον Υπουργό.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Γενικά

Ο Νόμος για τη Χορήγηση Κοινωνικής Σύνταξης τέθηκε σε εφαρμογή την 1η Μαΐου 1995 και σκοπό έχει τη χορήγηση σύνταξης σε όλους τους κατοίκους της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει την ηλικία των 65 ετών και δεν δικαιούνται σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή από οποιαδήποτε πηγή. Η κοινωνική σύνταξη καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Δικαιούχοι

Κοινωνική σύνταξη δικαιούνται πρόσωπα που:

- συμπλήρωσαν την ηλικία,
- με τη συμπλήρωση της ηλικίας των 65 ετών ή μετέπειτα, ικανοποιούν τις προϋποθέσεις διαμονής, και
- δεν δικαιούνται από οποιαδήποτε πηγή σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή της οποίας το μηνιαίο ύψος είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης.

Προϋποθέσεις διαμονής

Οι προϋποθέσεις διαμονής για τη χορήγηση κοινωνικής σύνταξης είναι:

- νόμιμη διαμονή στην Κύπρο ή σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στην Ελβετία για συνολική περίοδο 20 τουλάχιστον χρόνων από την ημερομηνία από την οποία ο αιτητής συμπλήρωσε την ηλικία των 40 ετών, ή

β. νόμιμη διαμονή στην Κύπρο ή σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στην Ελβετία για συνολική περίοδο 35 χρόνων από την ημερομηνία κατά την οποία ο αιτητής συμπλήρωσε την ηλικία των 18 ετών.

Για σκοπούς υπολογισμού της περιόδου διαμονής, οποιαδήποτε περίοδος απουσίας από την Κύπρο για χρονικό διάστημα μικρότερο των δύο μηνών σε οποιοδήποτε ημερολογιακό χρόνο θα θεωρείται ως περίοδος διαμονής στην Κύπρο.

Το ύψος της κοινωνικής σύνταξης

Το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης είναι ίσο με το 81% του ποσού της πλήρους βασικής σύνταξης γήρατος που καταβάλλεται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στην περίπτωση που πρόσωπο δικαιούται από οποιαδήποτε πηγή σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή, το μηνιαίο ύψος της οποίας είναι κατώτερο του μηνιαίου ύψους της κοινωνικής σύνταξης, το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης είναι ίσο με τη διαφορά των δύο συντάξεων.

Τον Δεκέμβριο κάθε χρόνου χορηγείται και 13η σύνταξη, ίση με το 1/12 του ολικού ποσού της σύνταξης που πληρώθηκε για το εκάστοτε έτος.

Έναρξη και τερματισμός πληρωμής

Η πληρωμή της κοινωνικής σύνταξης αρχίζει την πρώτη ημέρα του μήνα, ο οποίος ακολουθεί τον μήνα μέσα στον οποίο αποκτάται το δικαίωμα σε σύνταξη και τερματίζεται την τελευταία ημέρα του μήνα στον οποίο παύει το δικαίωμα σε σύνταξη.

Τρόπος πληρωμής

Η πληρωμή της κοινωνικής σύνταξης γίνεται αναδρομικά στο τέλος κάθε μήνα μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

Διαβήματα αιτητή

Για να δικαιούται κοινωνική σύνταξη ένα πρόσωπο πρέπει **να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο** που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη ή μέσω του διαδικτύου. Η αίτηση, μαζί με όλα τα απαραίτητα πρωτότυπα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο αίτησης, θα πρέπει να παραδοθεί σε οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Η αίτηση για κοινωνική σύνταξη πρέπει να υποβληθεί **εντός τριών μηνών από την ημέρα που αποκτάται δικαίωμα στη σύνταξη**. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές, όμως, περιπτώσεις εάν ο αιτητής αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησής του, η σύνταξη μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι δώδεκα μήνες.

Έκπτωση από το δικαίωμα λήψης κοινωνικής σύνταξης

Ο δικαιούχος κοινωνικής σύνταξης εκπίπτει του δικαιώματός του στη σύνταξη εάν:

- αποκτήσει, από οποιαδήποτε πηγή, δικαίωμα σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής της οποίας το ύψος είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το ύψος της κοινωνικής σύνταξης,
- είναι εξαρτώμενος συνταξιούχου και το ύψος της αύξησης που πληρώνεται γι' αυτόν είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το ύψος της κοινωνικής σύνταξης που δικαιούται,
- εκτίει ποινή φυλάκισης ή τελεί υπό νόμιμη κράτηση για χρονικό διάστημα πέραν των δύο μηνών,
- απουσιάζει από την Κύπρο για χρονικό διάστημα πέραν των έξι μηνών. Δικαιούχος που απουσιάζει από την Κύπρο για χρονική περίοδο πέραν των έξι ημερολογιακών μηνών για λόγους υγείας και δικαιολογεί την απουσία του με σχετικό ιατρικό πιστοποιητικό διατηρεί το δικαίωμα για τη λήψη της κοινωνικής σύνταξης και κατά την πρόσθετη αυτή περίοδο.

Υποχρεώσεις δικαιούχων κοινωνικής σύνταξης

Κάθε δικαιούχος κοινωνικής σύνταξης έχει υποχρέωση να ενημερώνει τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, χωρίς καθυστέρηση, για οποιαδήποτε αλλαγή των συνθηκών που επηρεάζουν το δικαίωμά του στη σύνταξη.

Αύξηση για εξαρτώμενο

Η αύξηση από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων που καταβάλλεται σε συνταξιούχο για εξαρτώμενο του παύει να καταβάλλεται από την ημερομηνία από την οποία ο εξαρτώμενος αποκτά δικαίωμα σε κοινωνική σύνταξη.

Προσφυγές

Αν ο αιτητής δεν είναι ικανοποιημένος από την απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτησή του, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση αυτή με προσφυγή του **στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός 30 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.**

Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει **στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.**

Ο αιτητής μπορεί, επίσης, να προσφύγει απευθείας στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς να προσφύγει στον Υπουργό.

Κοινωνική Κάρτα

Η κοινωνική κάρτα παραχωρείται σε όλα τα πρόσωπα που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Κύπρο και είναι ηλικίας άνω των 63 ετών ανεξάρτητα εάν τυγχάνουν ή όχι σύνταξης ή άλλης παροχής καθώς και στους συνταξιούχους ανικανότητας ή αναπηρίας και τους παρέχει την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε πολιτιστικές και άλλες εκδηλώσεις και να απολαμβάνουν διάφορα ωφελήματα, συμπεριλαμβανομένης και 50% έκπτωσης στα κόμιστρα των λεωφορείων σε Αστικές και Αγροτικές Περιοχές.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων
www.mlsi.gov.cy/sid

ή να αποταθείτε στα ακόλουθα τηλέφωνα εξυπηρέτησης του κοινού:

Κεντρικά Γραφεία:	22401600	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λευκωσία:	22446686
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Λευκωσίας:	22409710	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λεμεσός:	25829129
Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Αγίου Ανδρέα (Λευκωσία):	22878085	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λάρνακα:	24815555
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Λεμεσού:	25804319	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πάφος:	26822400
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Λάρνακας:	24805201	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Αμμόχωστος:	23300300
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Πάφου:	26821240	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πόλη Χρυσοχούς:	26821888
Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Πόλεως Χρυσοχούς:	26321532	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πελένδρι:	25813400
Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Αμμοχώστου:	23816550		

